

**UCHWAŁA NR XLII/388/2021
RADY MIEJSKIEJ W RYMANOWIE**

z dnia 29 stycznia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rymanów na lata 2021 - 2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 18 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),

**Rada Miejska w Rymanowie
uchwala co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rymanów na lata 2021 – 2025 w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Rymanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY RYMANÓW
NA LATA 2021-2025**

Rymanów 2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	6
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE	8
1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM	8
2. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	11
3. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM PRZEMOCY W RODZINIE.....	17
IV. CELE I ZADANIA	21
V. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	30
VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	30
SPIS WYKRESÓW	32

WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym lub powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażającym te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszającym ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującym szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym oraz wywołującym cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i niepełnosprawne, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

Wyodrębnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Jedną z nich jest przemoc fizyczna, która obejmuje wszelkiego rodzaju bezpośrednio działania z użyciem siły, tj. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.

Następnym rodzajem przemocy jest przemoc psychiczna, która odznacza się sprawowaniem przez sprawcę kontroli nad ofiarą i przyjmuje formę wyśmiewania poglądów, religii, pochodzenia, narzucania własnych poglądów, karania poprzez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stałą krytykę, wmawiania choroby psychicznej, izolację społeczną (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domagania się posłuszeństwa,

ograniczania snu i pożywienia, degradacji werbalnej (wzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowania gróźb itp.

Kolejnym rodzajem przemocy jest przemoc seksualna, która polega na wymuszaniu pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia seksualnego oraz demonstrowaniu zazdrości i krytyce zachowań seksualnych.

Innym rodzajem przemocy jest przemoc ekonomiczna, która obejmuje działania mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny. Rodzajem przemocy jest również zaniedbywanie, które wiąże się z niezaspokajaniem podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych, odrzuceniem emocjonalnym.

Przemoc dzieli się również na gorącą, czyli taką, która naładowana jest furią, złością, gniewem, jest pełna ekspresji oraz przemoc chłodną, która stosowana jest bez gniewu, z premedytacją, jest uporządkowana, mogą jej przyświecać pozytywne cele, tj. przekonania, filozofia, wiara itp.

W świetle polskiego prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK).

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W jej myśl osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej; zapewnienia osobie

dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie oraz zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie podejmuje się natomiast środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rymanowie. Składa się on z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat oraz diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców oraz analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców, w tym reprezentantów samorządu lokalnego.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując m.in. realizatorów poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta i szоста część programu zawierają informacje na temat sposobu finansowania i wdrażania dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu przy wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Rymanów na lata 2021-2025 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rymanów na lata 2016-2025 i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o ogłaszany przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej program osłony z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Rymanów jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie podkarpackim, w powiecie krośnieńskim. Zajmuje powierzchnię 165,79 km², co stanowi 18% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi miasto Rymanów oraz miejscowości: Bałucianka,

Bzianka, Głębokie, Klimkówka, Królik Polski, Ladzin, Łazy, Milcza, Posada Górna, Puławy, Rudawka Rymanowska, Rymanów-Zdrój, Sieniawa, Wisłoczek, Wróblík Królewski, Wróblík Szlachecki i Zmysłówka. Siedziba władz gminy znajduje się w Rymanowie.

Gmina położona jest częściowo w Beskidzie Niskim oraz na terenie Dołów Jasielsko-Sanockich. Przez jej teren przepływa Wisłok z lewobrzeżnymi dopływami: Wisłoczkiem i Taborem. W Sieniawie znajduje się zaporą wodną, o wysokości 38 m, która spiętrza wody tworząc sztuczny zbiornik o powierzchni ok. 2 km², wykorzystywany jako zbiornik retencyjny. Porastające okolicę lasy są pozostałością dawnej puszczy karpackiej. W miejscowości Rymanów-Zdrój, która ma charakter uzdrowiskowy, znajdują się, odkryte w 1876 roku źródła wód leczniczych.

Na koniec 2019 roku gmina liczyła 15.922 mieszkańców, w tym 8.146 kobiet. W mieście mieszkało 24% ludności. W ostatnich latach liczba ludności gminy nieco się zwiększyła. Przy czym na uwagę zasługuje systematycznie rosnąca liczba osób starszych – współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększył się z 24,1 do 25,8, podobnie jak odsetek osób w wieku 65+ - z 16,3 do 17,1.

Rymanów jest gminą o charakterze rolniczym a zbieżnie na jej terenie rozwijają się funkcje uzdrowiskowe i turystyczne. Użytki rolne zajmują 55,4% powierzchni gminy; wśród nich 32,3% przypada na grunty orne, a 20,6% na łąki i pastwiska. Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 39,5% powierzchni gminy. W granicach administracyjnych gminy występują złoża ropy naftowej i gazu ziemnego.

Na terenie gminy funkcjonują 1.283 podmioty gospodarcze. Na koniec 2019 roku działalność gospodarcza w gminie prowadzona była przede wszystkim w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (295) oraz budownictwo (210). W latach 2017-2019 poziom bezrobocia w gminie zmniejszył się – udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym wynosił odpowiednio 2,8%, 2,4% i 1,9%.

W ostatnich latach liczba mieszkań w gminie zwiększyła się (z 4.244 w 2017 r. do 4.309 w 2019 r.), przy czym liczba mieszkań komunalnych oraz wydzielonych spośród nich socjalnych utrzymywała się na tym samym poziomie (34 mieszkania komunalne i 2 mieszkania socjalne). Zdecydowana większość mieszkań wyposażona jest w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 96,1% mieszkań w mieście i 94% na wsiach, łazienkę

posiadało 93,3% mieszkań w mieście oraz 89,1% na wsiach, a centralne ogrzewanie 71,6% mieszkań w mieście i 74,1% na terenach wiejskich gminy.

W gminie funkcjonuje 9 szkół podstawowych, w tym 2 niepubliczne. Z kolei działalność kulturalna ogniskuje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej. Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie sprzyja infrastruktura sportowo-rekreacyjna obejmująca m.in. kompleksy sportowe – Orlik 2012, halę sportową, stadiony i boiska sportowe, wyciąg narciarski, korty tenisowe oraz place zabaw dla dzieci.

Opiekę medyczną zapewnia mieszkańcom gminy Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rymanowie, w skład którego wchodzi przychodnia rejonowa oraz 2 wiejskie ośrodki zdrowia – w Rymanowie Zdroju i Wróbliku Szlacheckim. Nocną i świąteczną opiekę zabezpiecza Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VIVA w Dukli oraz Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie, nad bezpieczeństwem publicznym jej mieszkańców czuwa Komenda Miejska Policji w Krośnie oraz funkcjonariusze Komisariatu Policji w Rymanowie. Sektor pozarządowy funkcjonujący w gminie obejmuje kilkadziesiąt organizacji.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Diagnoza zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form pomocy świadczonym uczniom stosującym agresję i przemoc oraz rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do analizy przedłożono 9 ankiet z następujących placówek oświatowych: Zespół Szkół Publicznych w Rymanowie (liczba uczniów: 735), Zespół Szkół Publicznych – Szkoła Podstawowa im. Anny z Działyńskich Potockiej w Posadzie Górnej (liczba uczniów: 258), Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego we Wróbliku Szlacheckim (liczba uczniów: 181), Szkoła Podstawowa w Sieniawie (liczba uczniów: 170), Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Klimkówce (liczba uczniów: 162), Zespół Szkół Publicznych – Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Milczy (liczba uczniów 94+40), Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Króliku Polskim (liczba uczniów: 89), Szkoła Podstawowa fundacji „Elementarz” w Głębokiem (liczba uczniów: 77) oraz Szkoła Podstawowa w Bziance (liczba uczniów: 67).

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy

Ankietowane placówki (za wyjątkiem SP Fundacji Elementarz) prowadzą rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem występowania agresji i przemocy; dzieje się to głównie poprzez obserwację, badania ankietowe oraz rozmowy z uczniami i nauczycielami. Przeprowadzone badania wykazały, że w większości placówek uczniowie dopuszczają się zachowań agresywnych i przemocy; najczęściej jest to przemoc wyrażana werbalnie poprzez przezwiska, wyzwiska, wulgaryzmy; rzadko agresja fizyczna, choć i taka ma miejsce – głównie w formie potrącania i popychania. W szkołach zaobserwowano również zjawisko cyberprzemocy. Szkoła Podstawowa we Wróbliku Szlacheckim oraz Szkoła Podstawowa w Bziance deklarują, że przeprowadzone badania nie ujawniły problemów agresji i przemocy.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Szkoły podejmują różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze zawierające treści dotyczące przeciwdziałania agresji i przemocy. Realizowane są szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne; prowadzone są lekcje wychowawcze i warsztaty dotyczące przeciwdziałania przemocy; odbywają się spotkania ze specjalistami, w tym z przedstawicielami Policji i Sądu, zajęcia z terapeutami, rozmowy z psychologiem i pedagogiem. Placówki oświatowe dbają także o tworzenie przyjaznego środowiska szkolnego, organizują wycieczki integracyjne, zajęcia sportowe i konkursy.

Formy pomocy dla uczniów stosujących agresję i przemoc oraz rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej

Z uczniami doświadczającymi przemocy i wykazującymi zachowania agresywne szkoła prowadzi pracę indywidualną i zajęcia grupowe, głównie rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Prowadzone są rozmowy wychowawcze, także dyscyplinujące; organizowane są konsultacje ze specjalistami z instytucji oferujących profesjonalną pomoc i terapię rodzin zmagających się z przemocą. Szkoły są także przygotowane do udzielania informacji na temat instytucji świadczących wsparcie osobom dotkniętym i stosującym przemoc.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Szkoły podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy. Należą do nich: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie, Zespół Interdyscyplinarny w Rymanowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miejscu Piastowym, Komenda Miejska Policji w Krośnie i Komisariat Policji w Rymanowie, Kuratorzy Sądu Rodzinnego w Krośnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie. Placówki oświatowe w gminie podejmują też współpracę ze Stowarzyszeniem Podkarpackie Centrum Mediacji w Rzeszowie, które specjalizuje się w prowadzeniu mediacji sądowych i pozasądowych m.in. w rozstrzyganiu sporów rodzinnych.

Działania, jakie należałoby podjąć, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku agresji i przemocy

Przedstawiciele ankietowanych placówek wskazali, że dla skutecznego przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole należy podtrzymać dotychczas prowadzone działania na terenie szkoły, a także poszerzyć je o czynności profilaktyczne i pedagogizacyjne wobec rodziców uczniów. Zdaniem pedagogów istotne jest znalezienie źródła agresji i podjęcie działań profilaktycznych nie ograniczając się wyłącznie do realizacji programów, ale także poprzez modelowanie i korygowanie zachowań w życiu codziennym. Pomocne w przeciwdziałaniu agresji i przemocy byłoby także zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej.

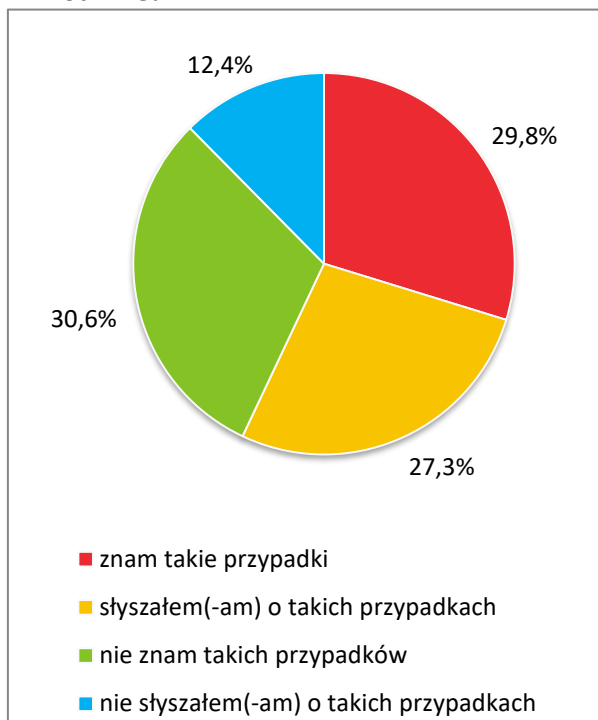
2. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

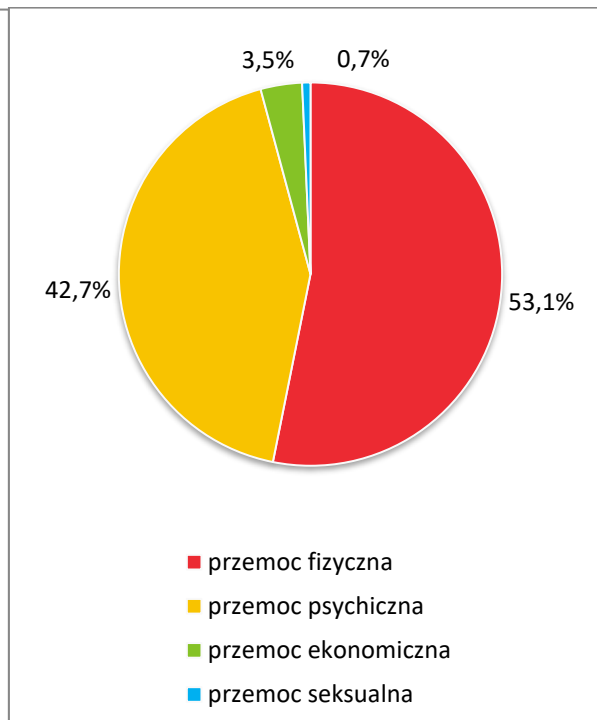
Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Gminy, Zastępcy Burmistrza Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 119 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o znajomość przypadków przemocy w rodzinie oraz o rodzaje przemocy w rodzinie, jakie najczęściej występują w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

Wykres 2. Jakie rodzaje przemocy w rodzinie najczęściej występują w gminie?

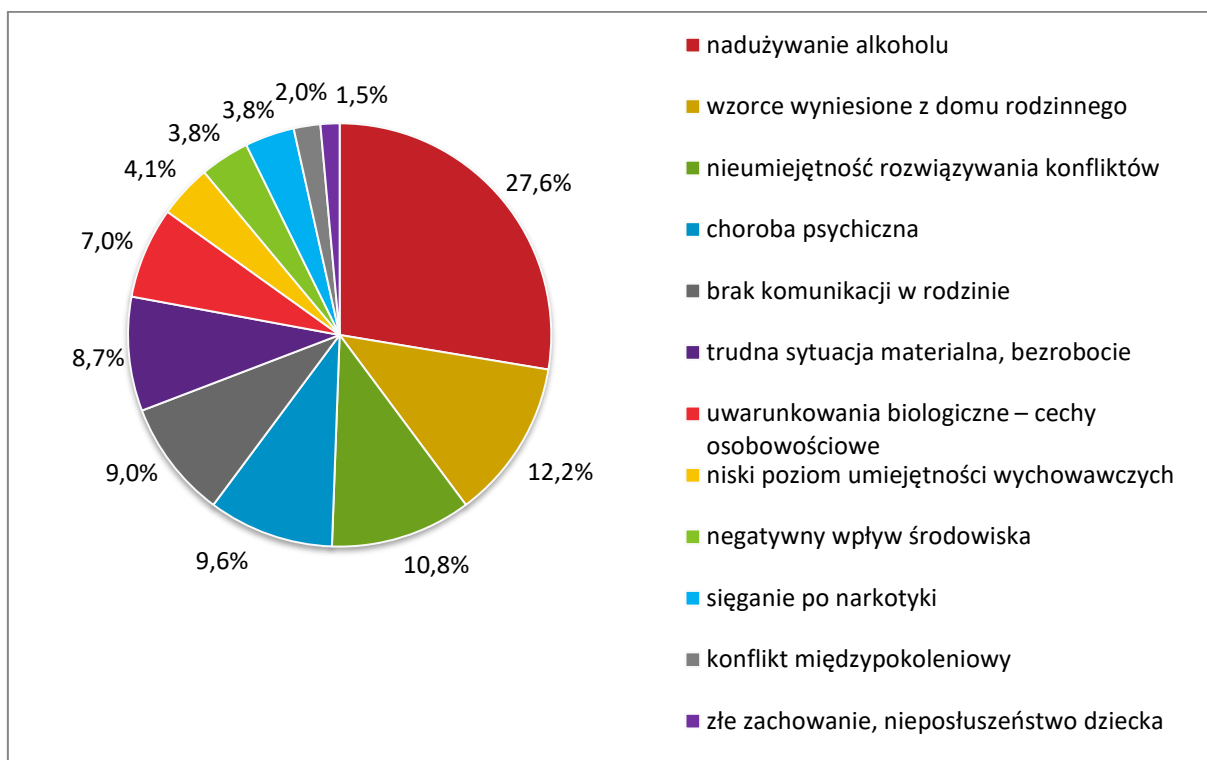

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (łącznie 67,1%) stwierdziła, że zna przypadki przemocy w rodzinie w gminie lub o nich słyszała. Odmiennego zdania było w sumie 43% ankietowanych. W opinii respondentów najczęstszymi formami przemocy są przemoc psychiczna (53,1%) i fizyczna (42,7%).

Odpowiadając na następane pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy w rodzinie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie

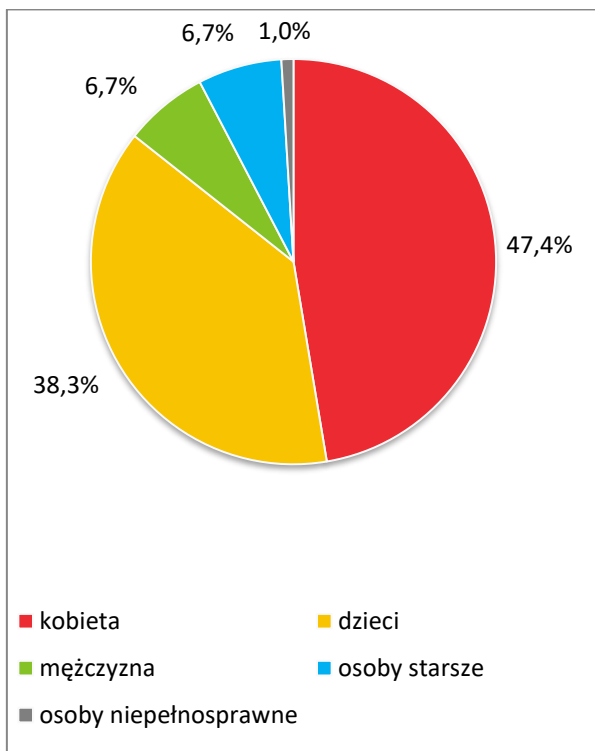

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

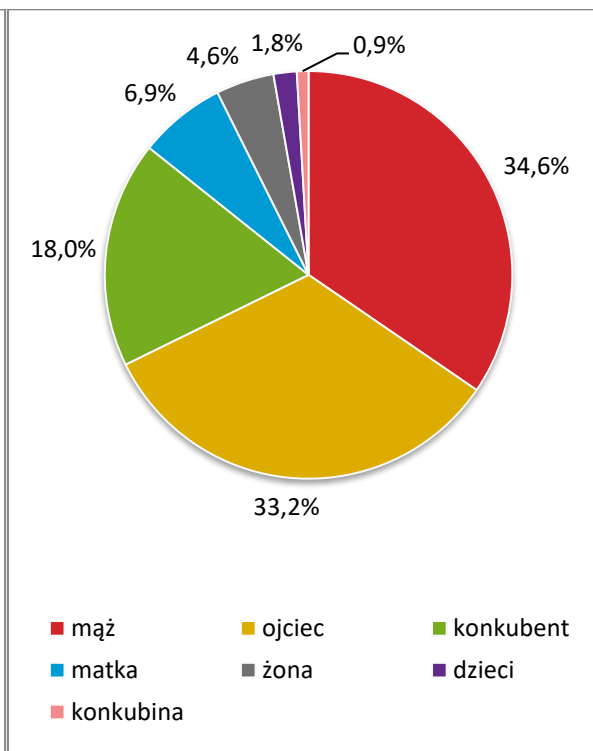
Zdaniem respondentów najczęstszym powodem przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu (27,6%). Wśród innych przyczyn ankietowani wymienili m.in. wzorce wyniesione z domu rodzinnego (12,2%), nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (10,8%) oraz choroba psychiczna (9,6%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Otrzymałe odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie?

Wykres 5. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

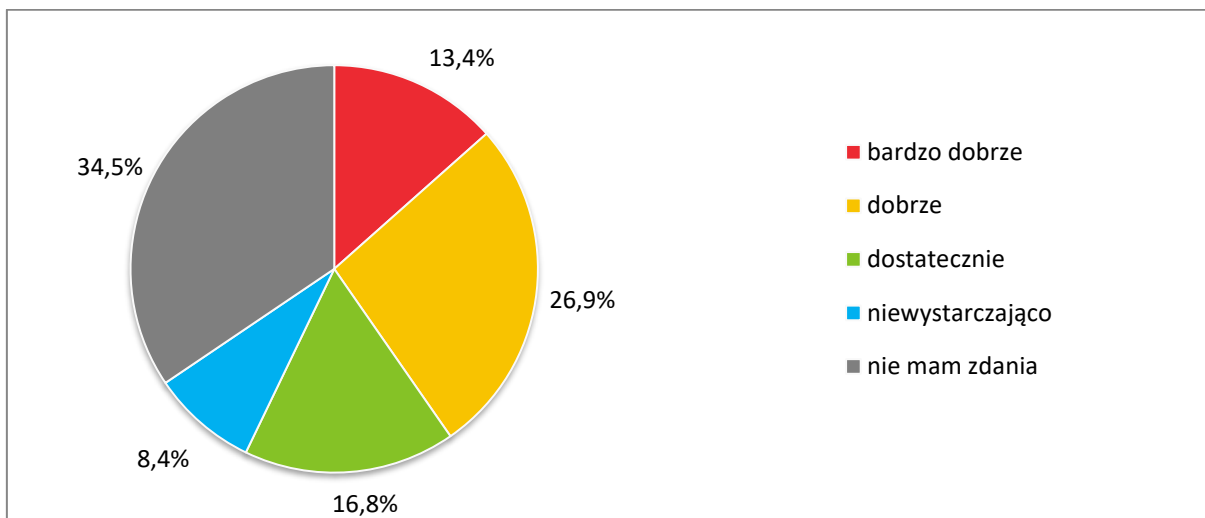

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

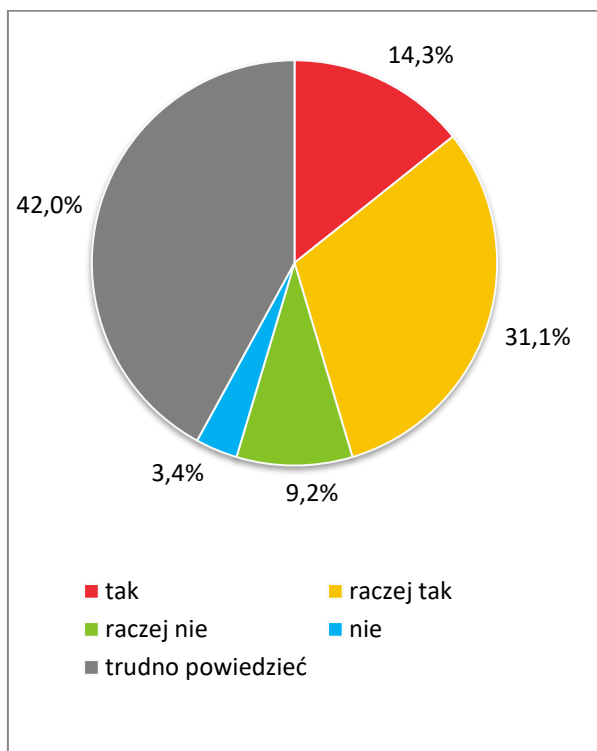
Według największej grupy ankietowanych, najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety (47,4%) i dzieci (38,3%). Jeśli natomiast chodzi o sprawcę przemocy w rodzinie, odpowiednio 34,6 i 33,2% respondentów wskazało, że tą osobą jest mąż lub ojciec, a 18% że konkubent. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy w rodzinie: sprawcami przemocy są zazwyczaj mężczyźni (mężowie, ojcowie, konkubenci), a ofiarami kobiety i dzieci.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z przemocą w rodzinie oraz ofertę pomocy świadczonej osobom dotkniętym tym problemem. Uzyskane opinie prezentują poniższe wykresy.

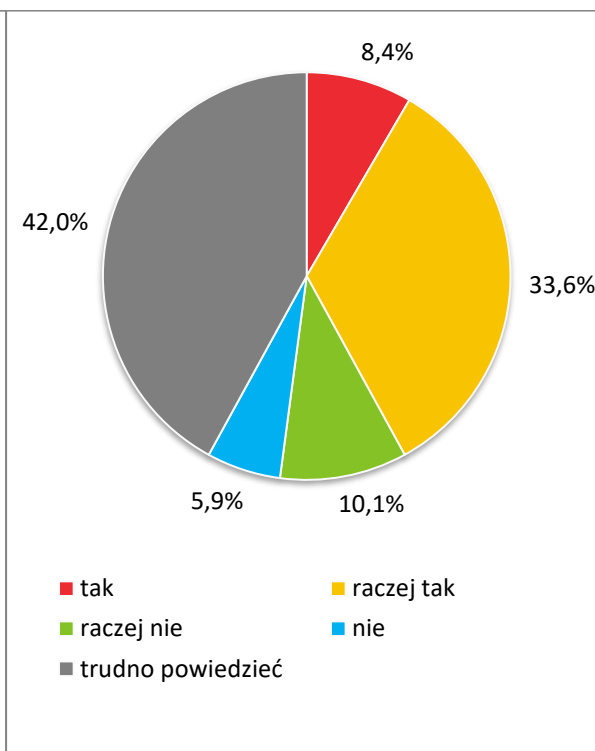
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?

Wykres 7. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?

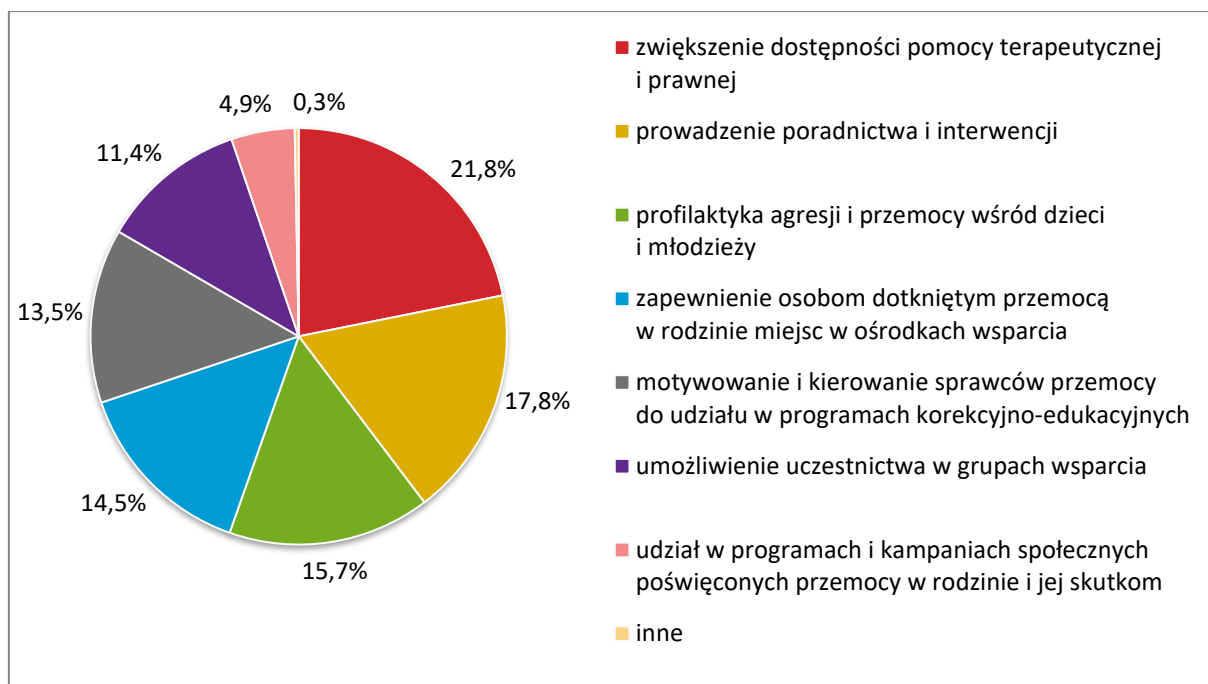
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów (34,5%) nie miało zdania na temat prowadzonych w gminie działań profilaktycznych związanych z problemem przemocy w rodzinie. Jednocześnie 26,9% badanych oceniło je dobrze, a 16,8% dostatecznie.

Także w przypadku oceny dostępnej w gminie oferty pomocy dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie najwięcej ankietowanych (po 42%) nie miało na ten temat zdania. Jednocześnie łącznie odpowiednio 45,6 i 42% badanych uznało, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca, a odmienną opinię wyraziło odpowiednio 12,6 i 16% respondentów.

Na koniec poproszono badanych o wskazanie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z przemocą w rodzinie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (21,8%), prowadzić poradnictwo i interwencje (17,8%) oraz profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (15,7%), zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (14,5%) oraz motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (13,5%).

3. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM PRZEMOCY W RODZINIE

Mieszkańcy gminy Rymanów doświadczający problemu przemocy mogą korzystać z pomocy i wsparcia instytucji i placówek znajdujących się zarówno na terenie gminy, jak i powiatu i województwa. Są to: w Rymanowie – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla osób z rodzin dysfunkcyjnych, Komisariat Policji, w Krośnie – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i działający przy nim Ośrodek Interwencji Kryzysowej z siedzibą w Iwoniczu, Komenda Miejska Policji i Sąd Rejonowy oraz prowadzący Oddział Odwykowy, Poradnię Odwykową i Poradnię Zdrowia Psychicznego Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II, w Lesku – Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia SOS, a także Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 226687000) i Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie

Ośrodek systematycznie monitoruje rodziny, w których występuje problem przemocy, świadczy im wsparcie, bierze udział w przedsięwzięciach profilaktycznych, udziela informacji osobom doświadczającym przemocy i stosującym przemoc na temat profesjonalnych placówek wsparcia zlokalizowanych na terenie powiatu i województwa. Pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z rodzinami dotkniętymi przemocą, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. W 2019 roku przemoc w rodzinie była powodem przyznania pomocy społecznej w gminie w przypadku 5 rodzin liczących 21 osób.

Ośrodek jest także odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz deleguje do niego swoich pracowników, a także realizuje procedury „Niebieskiej Karty”.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W ramach swojej działalności Zespół zajmuje się diagnozowaniem przemocy w rodzinie oraz podejmowaniem działań zapobiegawczych i interwencyjnych w środowiskach zagrożonych i dotkniętych tym problemem.

W 2019 roku w gminie prowadzono 54 procedury „Niebieskie Karty”, w tym 33 procedury kontynuowane z lat poprzednich. Grupy robocze zebrały się łącznie 115 razy, a ich skład dostosowany był każdorazowo do potrzeb rodziny. W każdym przypadku grupa robocza opracowywała plan pomocy rodzinie i prowadziła monitoring. Warto dodać, że w 2019 roku członkowie Zespołu i grup roboczych uczestniczyli w szkoleniu pt. „Realizacja procedury Niebieskiej Karty przez poszczególne instytucje”.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rymanowie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach prowadzonej działalności zajmuje się m.in. nawiązywaniem kontaktu z osobami doznającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, prowadzeniem rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nie przemocy, motywowaniem sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach dla osób stosujących przemoc, motywowaniem dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz profilaktyką.

Punkt Konsultacyjny dla osób z rodzin dysfunkcyjnych w Rymanowie

W Punkcie pomoc świadczą specjalista psychoterapii uzależnień oraz psycholog. W latach 2017-2019 w jego ramach objęto wsparciem odpowiednio 92, 52 i 53 osoby doznające przemocy w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie i Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Iwoniczu

Centrum i działający przy nim Ośrodek Interwencji Kryzysowej zs. w Iwoniczu udzielają wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym dotkniętym problemem przemocy, prowadząc specjalistyczne poradnictwo (rodzinne, w tym prawne, pedagogiczne i psychologiczne), interwencję kryzysową oraz wsparcie socjalne, w tym w postaci pracy socjalnej, a w uzasadnionych przypadkach udzielając schronienie. W Centrum funkcjonuje zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego wchodzi psycholog, pedagog i pracownicy socjalni (w razie potrzeby w skład zespołu włączani są inni specjaliści pracy z rodziną). Centrum realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w którym udział ma pozwolić na zmianę życia, postaw i przekonań na temat zjawiska przemocy, wzrost kontroli emocji i własnych zachowań oraz konstruktywne wyrażanie siebie, swoich opinii, zaprzestanie stosowania zachowań

agresywnych czy przemocowych w kontakcie z drugą osobą, zdobycie wiedzy o sposobach radzenia sobie ze stresem oraz metodach rozładowania napięcia emocjonalnego.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Ofiar Przemocy w Rodzinie SOS w Lesku

Ośrodek zajmuje się diagnozowaniem przemocy, zapewnia schronienie ofiarom przemocy w rodzinie, świadczy poradnictwo – pedagogiczne, psychologiczne, prawne i socjalne, prowadzi grupę psychoedukacyjną dla osób doświadczających przemocy oraz udziela pomocy finansowej.

Komenda Miejska Policji w Krośnie i Komisariat Policji w Rymanowie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Krośnie i Komisariatu Policji w Rymanowie podejmują działania interwencyjne i prewencyjne w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie, współuczestniczą w zajęciach edukacyjnych dotyczących przemocy, prowadzą rozmowy profilaktyczne i pouczające, kierują do Sądu Rejonowego wnioski w przypadku nadużywania alkoholu i władzy rodzicielskiej.

W 2019 roku na terenie gminy Rymanów funkcjonariusze Policji przeprowadzili 11 postępowań przygotowawczych mających związek z negatywnymi zachowaniami w rodzinie, polegającymi na znęcaniu się fizycznym lub psychicznym nad osobą najbliższą (art. 207 § 1 KK;). Postępowania zakończono skierowaniem aktu oskarżenia w stosunku do 10 sprawców. Dla porównania, w 2018 roku takich postępowań było 13, a w 2017 roku – 7. Wszystkie zakończono skierowaniem aktu oskarżenia przeciwko sprawcom przemocy.

Sąd Rejonowy w Krośnie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Gmina Rymanów współpracuje z kuratorami zawodowymi Sądu Rejonowego w Krośnie, którzy realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym. W 2017 i 2019 roku kuratorzy zawodowi ds. dorosłych wykonywali odpowiednio 3 i 5 dozorów nad sprawcami przemocy, a w 2018 roku takich spraw nie było. Równocześnie kuratorzy zawodowi rodzinni prowadzili nadzory nad rodzinami – w 2017 roku nad 1 rodziną (w tym nad 1 dzieckiem i 1 osobą dorosłą), w 2018 roku nad 2 rodzinami (w tym nad 4 dziećmi i 2 osobami dorosłymi), a w 2019 roku nad 1 rodziną (w tym nad 1 dzieckiem i 2 osobami dorosłymi).

Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie

Szpital prowadzi Oddział Odwykowy, Poradnię Odwykową i Poradnię Zdrowia Psychicznego; zajmuje się leczeniem alkoholizmu, terapią uzależnień, pomocą osobom dotkniętym problemami zdrowia psychicznego; świadczy pomoc psychologiczną.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, tel. 226687000

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” oferuje: pomoc psychologiczną i prawną, umożliwia skorzystanie z ogólnopolskiej poradni mailowej i ogólnopolskiej poradni telefonicznej, zapewnia dostęp do Ośrodka dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, prowadzi działania szkoleniowe i doradcze dla organizacji państwowych (m.in. Ministerstwa, Policji) oraz dla osób prywatnych, corocznie organizuje ogólnopolski konkurs „Policjant, który mi pomógł” oraz wydaje pismo „Niebieska Linia”.

Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226)

Pod numerem Policyjnego Telefonu Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226) można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji m.in. na temat procedury „Niebieskiej Karty”.

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Rymanów na lata 2021-2025 jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie poprzez udzielanie pomocy osobom nim dotkniętym oraz oddziaływanie na osoby stosujące przemoc**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
Cel: operacyjny 1.: Poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.			
zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, oraz Policja	2021-2025	liczba opracowanych diagnoz, liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie
2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych problemowi przemocy w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, oraz zakłady opieki zdrowotnej, lokalne media i organizacje pozarządowe, Policja	2021-2025	liczba lokalnych kampanii społecznych
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie prowadzenia w gminie edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	2021-2025	liczba podjętych inicjatyw, liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 2.: Poprawa jakości działań profilaktycznych.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, placówki oświatowe, oraz PCPR, ośrodki wsparcia, PPP, zakłady opieki zdrowotnej.	2021-2025	liczba placówek prowadzących poradnictwo, liczba osób, którym udzielono porady, liczba programów, liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej
2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy, m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, specjaliści, przedstawiciele GKRPA, GOPS-u, Policji	2021-2025	liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu agresji i przemocy

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 1.: Rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA i placówek oświatowych, oraz przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej, Policji, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi	2021-2025	liczba posiedzeń zespołu, liczba osób objętych pomocą zespołu, liczba posiedzeń grup roboczych, liczba osób objętych pomocą grup roboczych

2. Kontynuowanie działalności i rozwijanie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego	samorząd gminy, w tym Punkt Konsultacyjny.	2021-2025	zakres i rodzaj świadczonych usług, liczba osób objętych wsparciem
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	samorząd gminy, podmioty i organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba zleczanych lub wspólnie realizowanych projektów

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 2.: Upowszechnianie informacji i prowadzenie edukacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, placówki oświatowe, oraz PCPR, ośrodki wsparcia, zakłady opieki zdrowotnej, lokalne media i organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych, liczba lokalnych kampanii społecznych
2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	samorząd gminy, w tym GKRPA, Punkt Konsultacyjny	2021-2025	liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, liczba osób uczestniczących w zajęciach

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 3.: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, Punkt Konsultacyjny, GKRPA, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, samorząd powiatowy, w tym PCPR, ośrodki wsparcia, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego
2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, oraz samorząd powiatowy, w tym PCPR, oraz ośrodki wsparcia	2021-2025	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia oraz interwencji kryzysowej
3. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	samorząd gminy i organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba telefonów zaufania, czas dostępności telefonów, liczba rozmów i interwencji
4. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	samorząd gminy, grupy samopomocowe	2021-2025	liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem
5. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez tworzenie odpowiednich warunków	samorząd gminy, Policja i organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba przyjaznych pokoi przesłuchań, liczba przesłuchanych dzieci i dorosłych

do przesłuchiwania dzieci i dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie			
6. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, oraz przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej i Policji	2021-2025	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
7. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba programów terapeutycznych, liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym, liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, liczba grup terapeutycznych, liczba grup wsparcia
8. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy	2021-2025	liczba opracowanych uregulowań prawnych (przepisów prawa miejscowego, regulaminów) umożliwiających pomoc osobom dotkniętym przemocą w uzyskaniu mieszkania, liczba przyznanych mieszkań socjalnych

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 4.: Monitoring skuteczności działań pomocowych.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	2021-2025	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie – zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 1.: Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Rozpowszechnianie w gminie baz danych oraz informatorów na temat podmiotów realizujących ofertę dla osób stosujących przemoc w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, zakłady opieki zdrowotnej	2021-2025	umieszczenie informatorów na stronie internetowej gminy do dnia 15 sierpnia każdego roku

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie – zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
Cel operacyjny 2.: Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, oraz przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej i Policji	2021-2025	liczba sporządzonych Niebieskich Kart oraz liczba rodzin nimi objętych, liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie oraz braku zasadności podejmowania działań, liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy
2. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	samorząd gminy, w tym GOPS, oraz Policja, kuratorska służba sądowa	2021-2025	liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu

			przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc
3. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i terapii	samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, oraz PCPR	2021-2025	liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach i terapii

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie – zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 3.: Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Opracowanie, realizacja i badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, oraz organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, liczba osób uczestniczących w programach oraz tych, które ukończyły program, liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 1.: Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Zapewnienie osobom pracującym bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.	samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, organizacje pozarządowe	2021- 2025	liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Rymanów na lata 2021-2025 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- ze środków samorządu wojewódzkiego,
- z dotacji z budżetu państwa,
- z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy we rodzinie,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2021 roku przewidziano w budżecie środki finansowe w wysokości 12.000 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2022-2025 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Rymanów na lata 2021-2025 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymanowie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring Programu dostarczy również

informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która dotyczy oceny efektów wdrożenia wyznaczonych zadań.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

SPIS WYKRESÓW

Wykresy:

Wykres 1. Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?	12
Wykres 2. Jakie rodzaje przemocy w rodzinie najczęściej występują w gminie?	12
Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie	13
Wykres 4. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie?	14
Wykres 5. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?	14
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?	15
Wykres 7. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca? ..	15
Wykres 8. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?	15
Wykres 9. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	16